

Kur'an'ın Meydan Okumasının Arkasındaki Gerçekler

Prof. Dr. Musa Kazım YILMAZ
Harran Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi

Öz

Yüce Allah'ın, Kur'an'ın Hz. Muhammed'e vahiy yoluyla indirilmiş bir kitap olduğuna beyan etmesine mukabil, müşrikler Kur'an'ı Hz. Peygamber'in uydurduğu iddiasında bulunmuşlardır. Buna mukabil Kur'an müşriklere eğer sözlerinde doğru iseler, Kur'an'ın tamamına olmasa da hiç olmazsa bir suresine olsun nazire getirmeleri konusunda onlara karşı meydan okumuştur. Bu meydan okuma karşısında onlar nazire getirmek yerine yalan, iftira, zulüm ve savaş yolunu tercih etmişlerdir. Şu halde Kur'an'ın mucize oluşu tarihi bir gerçektir.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, İ'caz, Mucize, Meydan okuma, Nazire

The Qur'an's Challenge and its Background

Abstract

It is known that certain polytheists have claimed that the Prophet Muhammad (pbuh) fabricated the Holy Qur'an and thus do not believe that it was sent down to him as a revelation by Almighty God. Against these polytheists a challenge has been brought before them by God (in order to test the verity of their allegations). Thus He has challenged them to produce a Book that resembles the Qur'an. If they fail to do that, then they should at least try to produce a surah (verse) resembling the likeness of the Qur'an. Yet, rather than meet this challenge - the polytheists and atheists have instead brought lies, slanders, denigrations and evil and have thus resorted to choosing the way of aggression. Thus, it is clear that the Qur'an's miraculousness is a historical reality.

Keywords: Qur'an, I'jaz, Miracle, Challenge, Replying in Kind

Giriş

Bugün biz bilimsel gelişmelerin yaygınlaştığı, uzayda birçok gök cisimlerinin keşfedildiği ve uydular vasıtasıyla dünyanın adeta bir köy haline getirildiği bir dünyada yaşıyoruz. Bu açıdan çağımız, “*Varlığımızın delillerini, (kâinattaki uçsuz bucaksız) ufuklarda ve kendi nefislerinde onlara göstereceğiz ki, o Kur'an'ın gerçek olduğu onlara iyice belli olsun. Rabbinin, her şeye şahit olması yetmez mi?*”¹ ayetinde dile getirilen Kur'an'ın i'câz vasfı için uygun bir çağdır. Kur'an, yaklaşık 1450 yıldan beri, benzerinin getirilmesi için, meydan okuyarak insanlara çağrıda bulunuyor. İnsan benliğinin zirve yaptığı, özgüvenin ve bilimsel keşiflerin verdiği cesaretin tavan yaptığı bir sırada Kur'an davasından vazgeçmemiş ve hâlâ meydan okumaya devam ediyor.

Allah Mekke müşriklerine hitaben şöyle buyurdu: ”Yoksa “onu (Kur'an'ı) uydurdu” mu diyorlar? De ki: “Eğer doğru söyleyenler iseniz, haydi Allah'tan başka gücünüzün yettiklerini de (yardıma) çağırıp, siz de onun gibi uydurma on süre getirin.” Eğer size (bu konuda) cevap veremedilerse, bilin ki o (Kur'an) ancak Allah'ın ilmiyle indirilmiştir ve O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Artık Müslüman oluyor musunuz?”² Çünkü Muhammed (sas) gibi okuma-yazma bilmeyen birsinin birden bire belagatin zirvesinde olan sözler söylemesi, Mekkeliler tarafından garip karşılanmıştı. Muallakât-ı Seba şairlerinden olan Lebîd'in kızının babasının kasidelerini Ka'be duvarından indirirken, “Ayetlere karşı bunun bir kıymeti kalmadı” demesi bunun en tipik bir örneğidir.

Sonra Kur'an Medine döneminde Müşriklerin, ehl-i kitap bilginlerinin ve her türlü kâhin ve sihirbazların da içinde bulunduğu bütün küfür âlemine hitap ederek şöyle buyurdu:

“Eğer kulumuza (Muhammed'e) indirdiğimiz (Kur'an) hakkında şüphede iseniz, haydin onun benzeri bir sure getirin ve eğer doğru söyleyenler iseniz, Allah'tan başka şahitlerinizi çağırın (ve bunu ispat edin). Fakat eğer yapamazsanız -ki hiçbir zaman yapamayacaksınız- o hâlde yakıtı insanlarla taşlar olan ateşten sakının. O ateş kâfirler için hazırlanmıştır.”³

Ancak birkaç cılız ses dışında Kur'an'ın meydan okumalarına cevap veren olmadı. İnsanlığın Kur'an'ın meydan okumasına sessiz kalması üzerine Allah değişmeyecek olan ilahî hükmünü koydu ve şöyle buyurdu: “De ki: “Andolsun, insanlar ve cinler bu Kur'an'ın bir benzerini getirmek üzere toplansalar ve birbirlerine de destek olsalar, yine onun benzerini getiremezler.”⁴

Meydan okuma ile ilgili ayetler, sadece Mekke müşriklerine değil, “Kur'an'ın Muhammed tarafından yazıldığı” iddia eden çağdaş müşriklere de hitap ediyor. 150 yıldan beridir, Hıristiyan âleminin üniversitelerinde Kur'an'la ilgili kürsüler kurulmuş ve Kur'an üzerinde sayısız bilimsel çalışma yapılmıştır. Bu itibarla Kur'an üzerinde bunca araştırmalar yapan Batılı müsteşrikler, Kur'an'ın bir benzerinin getirilemeyeceğini en iyi bilen insanlardır.

İ'câz ve Mu'cize

“İ'câz” acze düşürmek anlamına gelen bir kelimedir. Allah'ın peygamberler eliyle ortaya koyduğu harikulade olayların benzerleri, insanlar tarafından yapılamadığı için, yani insanlar bu hususta aciz kaldıkları için bu harikulade hallere “mu'cize” denilmiştir. (وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فَخُصِيَ بِالْحَقِّ) (وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ) “Hiçbir peygamber, Allah'ın izni olmadan bir mu'cize getiremez. Allah'ın emri gelince de hak yerine getirilir. İşte o zaman bunu batıl sayanlar hüsrana uğrarlar”⁵ ayetinde ifade edildiği gibi peygamberlere verilen bu harikulade haller, peygamberlerin kendi şahsî çabalarıyla değil, Allah'ın emriyle ve O'nun izniyle olmuştur. Hz. İbrahim'in ateşte yanmaması, Hz. Musa'nın su üze-

rinde yürümesi, elinin lamba gibi parlaması ve asasının bir ejderhaya dönüşmesi, Hz. İsa'nın ölüleri diriltmesi ve Hz. Peygamber'e (s) verilen Kur'an-ı Kerim gibi... Bütün bunlar, Allah tarafından ihsan edilen birer mu'cizedirler. İnsanlar kendi çabalarıyla onun benzerini getirmek konusunda acze düşmüşlerdir.

Mucizeye gelince; Kur'an veya hadis ıstılahatında "mu'cize" kelimesi üzerinde durulduğu görülüyor. Hatta bu kelime, hicretin 2. yüzyılına kadar tanımlanmış değildi. Bununla beraber Kur'an-ı Kerim nazil olduğu zaman "Mu'cize" yerine, bazen "Ayet" kelimesini kullanmıştır. Nitekim (وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ) "Eğer kendilerine (başka) bir mu'cize gelirse, mutlaka ona inanacaklarına dair en güçlü yeminleriyle Allah'a yemin ettiler. De ki: "Mu'cizeler ancak Allah katındadır. O mu'cizeler geldiği vakit de inanmayacaklarını siz ne bileceksiniz?"⁶ ayetinde, müfred ve çoğul olarak geçen "Ayet" kelimesi "mu'cize" manasında kullanılmıştır.

Bazen mucize yerine "beyyine" kelimesini kullanmıştır. (قَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ هَذِهِ) "Gerçekten size Rabbinizden (benim peygamber olduğumu gösterecek) açık bir delil geldi. İşte size bir mu'cize olarak Allah'ın şu devesi..."⁷ ayetinde geçen (البينة) kelimesi, "mu'cize" anlamında kullanılmıştır. Bazen de mu'cize yerine "burhân" ve "sultan" kelimeleri kullanılmıştır. (فَذَانِكَ بُرْهَانٍ مِّن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ) "İşte bunlar, Firavun ve ileri gelen adamlarına (göstermen için) Rabbin tarafından (sana verilen) iki mu'cizedir. Çünkü onlar fasık bir kavimdirler"⁸ ayetinde geçen (البرهان) kelimesi mucize anlamında kullanılmıştır. Keza (ثُرَيْدُونَ أَن تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأَقُونَا بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ) "Onlar, "Siz de bizim gibi sadece birer insansınız. Bizi babalarımızın taptıklarından alıkoymak istiyorsunuz. Öyleyse bize apaçık bir delil getirin" dediler"⁹ ayetinde geçen (السلطان) kelimesi de mucize manasında kullanılmıştır.

Fakat Kur'an'da "mucize" anlamında kullanılan en yaygın kelime hiç kuşkusuz "ayet" kelimesidir. Bu kelime yerine, İslam âlimlerini "Mucize" kelimesini kullanmaya sevk eden şey, muhtemelen mucize manasına gelen "ayet" kelimesinin, "Kur'an ayeti,¹⁰ alamet¹¹ ve yüksek bina¹²" anlamlarına gelen "Ayet" kelimesiyle karıştırılması endişesiydi.

Hiz. Peygamber'e Verilen Büyük Mucize

Allah her peygambere, kendi zamanında revaçta bulunan bilgi ve marifet türünden bir mucize vermiştir. Söz gelimi Hz. Musa zamanında sihribazlık had safhaya ulaşmış; insanlar sihir marifetiyle hem insanların ilgisini çekiyor, hem geçimlerini temin ediyor, hem de çevre edinebiliyorlardı. Putperest olan Firavun'un da sihribazları vardı. Firavun ve sihribazları, her fırsatta Hz. Musa'nın tebliğ ettiği dine karşı çıkıyorlar, O'nunla alay ediyorlar ve O'nu küçük düşürmeye çalışıyorlardı. Üstelik Hz. Musa'nın daha önce kendilerine gösterdiği mucizelerin asılsız

birer sihir olduğunu iddia ediyorlardı.¹³

Mısır halkının huzurunda belirlenen bir toplanma gününde halkın önünde yapılan bir sihir gösterisine Hz. Musa da davet edilmişti. Önce sihirbazlar marifetlerini ortaya koyarak sahneye iplerini attılar. İpler hareket ediyormuş gibi insanları büyülediler. Sıra Hz. Musa'ya gelince Hz. Musa Allah'ın emriyle asasını atmış; bir ejderhaya dönen asa sahnedeki tüm ipleri yutmuştur. Bu mucize sonucunda bütün sihirbazlar, bunun bir sihir olmadığını gördükleri için Hz. Musa'ya iman etmişlerdi.¹⁴

Hz. Peygamber (s.a.v) de, Arabistan'ın Mekke şehrinde peygamber olmuş ve kendisine Kur'an nazil olmaya başlamıştı. Kur'an'ın nazil olduğu sıralarda Araplar edebiyat ve belagat konusunda zirveye ulaşmışlardı. Bediüzzaman Kur'an'ın nazil olduğu dönemdeki Arapların edebiyat ve belagatte ulaştıkları seviyeyi nefis üslubuyla şöyle anlatır:

“Cezîretü'l-Arap ahalişi o asırda ekseriyet-i mutlaka itibariyle ümmî idi. Ümmîlikleri için mefahirlerini ve vukuat-ı tarihiyelerini ve mehâsin-i ahlâka yardım edecek durûb-u emsâllerini kitabet yerine şiir ve belâgat kaydıyla muhafaza ediyorlardı. Manidar bir kelâm, şiir ve belâgat cazibesıyla eslâftan ahlâfa hafızalarda kalıp gidiyordu. İşte şu ihtiyac-ı fitrî neticesi olarak, o kavmin mânevî çarşı-yı ticaretlerinde en ziyâde revaç bulan, fesahat ve belâgat metaı idi. Hatta bir kabilenin belîğ bir edibi, en büyük bir kahraman-ı millîsi gibiydi. En ziyade onunla iftihar ediyorlardı. İşte, İslamiyetten sonra âlemi zekâlarıyla idare eden o zekî kavim, şu en revaçlı ve medar-ı iftiharları ve ona şiddet-i ihtiyaçla muhtaç olan belâgatte akvam-ı âlemden en ileride ve en yüksek mertebede idiler. Belâgat, o kadar kıymettar idi ki, bir edibin bir sözü için iki kavim büyük muharebe ederdi ve bir sözüyle musâlâha ediyorlardı. Hatta onların içinde “Muallâkât-ı Seb'a” namıyla yedi edibin yedi kasidesini altınla Kâbe'nin duvarına yazmışlar, onunla iftihar ediyorlardı.

“İşte böyle bir zamanda, belâgat en revaçlı olduğu bir anda Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân nüzûl etti. Nasıl ki, zamân-ı Mûsâ Aleyhisselâm'da sihir ve zaman-ı Îsâ Aleyhisselâm'da tıb revaçta idi; mu'cizelerinin mühimmi o cinsten geldi. İşte o vakit büleğâ-i Arabî en kısa bir suresine mukabeleye davet etti. (وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِنْ رَبِّنا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ) 15 fermanıyla onlara meydan okuyor. Hem, der ki: “İman getirmezsensiz melunsunuz, Cehennem gireceksiniz.” Damarlarına şiddetle vuruyor. Gururlarını dehşetli surette kırıyor. O kibirli akıllarını istihfaf ediyor. Onları bidayeten idam-ı ebedî ile ve sonra da Cehennemde idam-ı ebedî ile beraber dünyevî idam ile de mahkûm ediyor. Der: “Ya muaraza ediniz yahut can ve malınız helâkettedir.”¹⁶

Kur'an'ın, Mekke şehir devletinde, belagatin zirvesinde olan müşrik Araplara yönelik bu meydan okuyuşunun arkasında şöyle bir mana vardı: “Eğer siz

Kur'an'ın bir tek suresinin benzerini getirmeyecekseniz, o zaman Müslüman olun. Eğer küfrünüzde ısrarcı olup inat ederseniz hem bu dünyada hem de ahirette başınıza büyük felaketlerin geleceğini bilmelisiniz.”

Belagatin zirvesinde olan, namuslarına ve şereflerine çok düşkün olan ve ceviz kabuğunu doldurmayacak kadar küçük bir bahane yüzünden yıllarca birbiriyle savaşan Arap yarımadasındaki kabilelerin şair ve yazarları Kur'an'ın bu meydan okumalarına en ufak bir cevap veremediler. Aslında cevap verememekle büyük bir risk aldılar. Hem ebedi hayatlarını hem de dünyevî hayatlarını tehlikeye atarak kılıçla Kur'an'a cevap vermeye başladılar. Bediüzzaman şöyle der:

“İşte, eğer muaraza mümkün olsaydı, acaba hiç mümkün mü idi ki, bir iki satırla muaraza edip davasını iptal etmek gibi rahat bir çare varken, en tehlikeli, en müşkülâtlı muharebe tariki ihtiyar edilsin. Evet, o zeki kavim, o siyasi millet ki, bir zaman âlemi siyasetle idare ettiği halde, en kısa ve rahat ve hafif bir yolu terk etsin, en tehlikeli ve bütün mal ve canını belâya atacak uzun bir yolu ihtiyar etsin; hiç kabil midir? Çünkü edipleri birkaç hurufatla muaraza edebilseydi, Kur'an davasından vazgeçerdi. Onlar da maddî ve manevî helâkatten kurtulurlardı. Hâlbuki muharebe gibi dehşetli, uzun bir yolu ihtiyar ettiler. Demek, muaraza-i bilhuruf mümkün değildi, muhaldi; onun için muharebe-i bissüyûfa mecbur oldular.”¹⁷

Kur'an ve Diğer Peygamberlerin Mucizeleri Arasındaki Farklar

Ebû Hüreyre'den gelen rivayete göre Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurdu: (ما من الأنبياء نبيّ إلا أعطى من الآيات ما مثله آمن عليه البشر، وإنما كان الذي أوتيته وحياً أوحاه الله إليّ، فأرجوا أن أكون أكثرهم تابعاً يوم القيامة) «Peygamberlerden hiçbir peygamber yoktur ki, ona mu'cizelerden (kendi zamanlarındaki) insanların inandıkları kadar verilmiş olmasın. Mu'cize olarak bana verilen ise, ancak Allah'ın bana vahiy ettiğiidir. Bunun için kıyamet gününde ben, peygamberlerin en çok tâbi'i bulunanı olacağımı ümit ederim”¹⁸

Hadiste yer alan (وإنما كان الذي أوتيته وحياً أوحاه الله إليّ) kısmı, mucize olarak Hz. Peygamber'e (s) sadece Kur'an'ın verilmiş olduğu anlamına gelmez. Aksine, meydan okumaya vesile olan en büyük mucizenin Kur'an mucizesi olduğunu ifade ediyor. Çünkü Kur'an dışında da Hz. Peygamber'in (s.a.v) binden fazla mucizesi vardır. Ancak bu mucizeler ebedî olmadıkları gibi, meydan okumak için verilen mucizeler de değillerdi.

Bu hadis, bütün peygamberlere, zamanlarındaki ilim ve marifetin revacına uygun olarak mucizeler verildiğine, Hz. Peygamber'e (s.a.v) verilen Kur'an mucizesinin bütün peygamberlere verilen mucizelerden üstün olduğuna ve Kur'an'ın en büyük mucize olduğuna delalet etmektedir. Kuşkusuz, her peygambere, kendi zamanına uygun olarak insanları inanmaya teşvik eden birtakım mucizeler verilmiştir. Hz. Peygamber'in en büyük ve en açık mucizesi Kur'an'dır. Üslûbundaki

belagati ve ihtiva ettiği medenî, adlî ve sosyal hükümleri itibariyle Kur'an gibi bir kitap başka bir peygambere verilmemiştir. Bu açıdan Hz. Peygamber, bütün peygamberler içinde “*ümmeti en fazla olan peygamber*” unvanına sahip olacaktır.

Hiç şüphesiz, Hz. Peygamber'den (s.a.v) önceki peygamberlerin mucizeleri onların hayatıyla sınırlı kalmıştır. Onlar vefat edince mucizeleri de son bulmuştur. Onların mucizelerini görmek, ancak kendileriyle birlikte yaşayanlara mahsus kalmıştır. Peygamberimizin Kur'ân mucizesi ise kıyamet gününe kadar devam edecektir.

Kur'ân, günümüzdeki insanlara tevatürle nakledilmiştir. Zaman geçtikçe o tazeliğini muhafaza etmektedir. Her asırda, taze nazil oluyormuş gibi meydan okumaya devam ediyor. Kur'ân, benzerini, yahut on suresinin, yahut bir suresinin benzerini getirmeleri için insanlığa meydan okumuş, her devirdeki insanlar buna karşı aciz kalmışlardır; bu meydan okuma ve suskunluk kıyamete kadar devam edecektir.

Kur'an'ın Meydan Okuma Tarzı

“Kur'an'dan bir surenin benzerini getirmek” şeklinde ifadesini bulan meydan okumayla ilgili ayetlerin ekserisi, Müslümanların zayıf oldukları Mekke döneminde nazil olmuştur. Mekke müşrikleri, “Muhammed bunları uyduruyor” dedikleri zaman Kur'an-ı Kerim, (فَلْيَأْتُوا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ) “Eğer doğru söyleyenler iseler, haydi onun gibi bir söz getirsinler”¹⁹ dedi. Bu ayetin yer aldığı Tûr Suresi vahyin ilk nazil olduğu zamanlarda nazil olmuştur. Müşrikler Resûlullah'ın (s.a.v) yalan söylediğini ve kendi yanından uydurduğunu söyledikleri zaman Kur'an-ı Kerim, (قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ وَادْعُوا مَنِ اسْتَضَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ) “Eğer doğru söyleyenler iseniz, haydi siz de onun benzeri bir sure getirin ve Allah'tan başka çağırabileceğiniz kim varsa onları da yardıma çağırın”²⁰ buyurdu. Bu ayetin yer aldığı Yunus Suresi de, Müslümanların zayıf olduğu ilk dönemlerde nazil olan surelerdendir.

Oysa zayıf durumda olan birisinin meydan okuması aklen mümkün değildir. Makul olan, zayıf durumda olan birisinin güçlü bir hale gelinceye kadar beklemesi, ondan sonra meydan okumasıdır. Dünyada, “meydan okuyarak” davasına başlayan bir başka peygamber veya ıslahatçı bilinmiyor. Bu da, O'nun Allah'a dayandığını gösteriyor. Eğer Resûlullah (s.a.v) Allah'a dayanmasaydı, böyle bir meydan okumaya girişebilir miydi? Bu durum beraberinde getirdiği Kur'an'ın Allah'ın kelamı olduğunu açıkça gösteriyor.

Diğer taraftan Kur'an-ı Kerim'de, (أَمْ يَتُوبُونَ أَقْتَرًا؟) “Yoksa onu uydurdu mu, diyorlar?” sorusuyla başlayan beş ayet yer almaktadır. Bu beş soruya beş ayrı cevap verilmiştir. Birinci soruya, “Haydi siz de onun benzeri bir sure getirin” şeklinde cevap verilmiştir.²¹ İkinci soruya, “Haydi, Allah'tan başka gücünüzün yettiklerini de çağırıp siz de onun gibi uydurma on sure getirin”²² şeklinde bir

cevap verilmiştir. Bu her iki sorunun cevabında Kur'an, itirazcıları, benzerini getirmeye davet etmiştir.

Üçüncü sorunun cevabında, “Eğer onu uydurmuşsam suçum bana aittir. Ben de sizin işlemekte olduğunuz suçtan uzağım”²³ denilmiştir. Kur'an burada, Peygamber onu uydurmuş olsa bile, zararın sadece kendisine ait olacağını, kendilerine bir zararın dokunmayacağını ifade ediyor.

Dördüncü sorunun cevabında, “Hayır, o kendilerine senden önce hiçbir uyarıcı gelmemiş olan bir kavmi uyarman için doğru yolu bulsunlar diye Rabbin tarafından indirilmiş gerçektir”²⁴ ifadesi yer almaktadır. Beşinci sorunun cevabı, “Eğer ben onu uydurmuşsam, Allah'tan gelecek cezaya karşı siz benim için hiçbir şey yapamazsınız”²⁵ şeklindedir. Bu iki sorunun cevabında Kur'an'ın Allah'ın gerçek kelâmı olduğu, Allah adına uydurmanın vebalinin büyük olduğu, uydurduğu takdirde hiç kimsenin O'nu Allah'ın azabından koruyamayacağı vurgulanmıştır. Allah'ın en sevmediği şey kendisine iftira yapılmasıdır. Dolayısıyla bunun cezası çok ağırdır. Nitekim başka bir ayette, “Eğer peygamber bize isnat ederek bazı sözler söylemiş olsaydı, mutlaka onu kudretimizle yakalardık. Sonra da onun şah damarını mutlaka keserdik”²⁶ buyrulmuştur.

Bu soruların yer aldığı surelerin tümü de Mekke'de, Müslümanların zayıf oldukları bir dönemde nazil olmuşlardır. Allah'tan başka yardımcısı olmayan birinin bu şekilde meydan okuması, Kur'an'ın Allah'ın mu'ciz kelâmı olduğuna en büyük bir delildir.

Sonuç

Allah Kur'an'da, kendi kitabı hakkında şöyle buyuruyor: “Ona, ne önünden ne de ardından batıl gelemes. O hüküm ve hikmet sahibi, övülmeye layık olan Allah tarafından indirilmiştir.”²⁷ Bediüzzaman'ın ifadesiyle, “Kur'an'ın cihat-ı sittesi” parlaktır. Kur'an bir hidayet kitabıdır. İnsanları doğru yola ve istikamet yoluna getirmektedir.

Kur'an “Eğer kulumuza indirdiğimizde bir şüpheniz varsa...” ifadesiyle bütün insanlara, hatta cinlere ve şeytanlara meydan okumaktadır. Ayetin sonunda, “Eğer [muaraza] yapmazsanız ki yapamazsınız...” ifadesi, Kur'an'ın i'câzını ispat etmekle beraber insanlığı ebedi bir acze mahkûm etmiştir. Demek istiyor ki, kıyamete kadar Kur'an'ın bir benzerini getirmeniz mümkün olmayacaktır. Bu ayet, Kur'an mucizesinin kıyamete kadar devam edeceğine delalet ediyor.

Bu ayet Medine'de nazil olmuştur. Mekke'de nazil olan ve Müşrik Arapları Kur'an'ın bir suresinin benzerini getirmeye davet eden ayetlerden sonra, Kur'an'a karşı muarazanın imkânsız olduğu ortaya çıkınca bu ayet Kur'an'ın i'câzını ve beşeriyetin muaraza konusundaki aczini ilan etmiştir.

Bilindiği gibi Hz. Peygamber (s.a.v) ümmî idi. Yani okuma-yazması yoktu.

Bu husus Kur'an'ın birçok ayetinde dile getirilmiştir. O'nun ümmiliği, Kur'an'a müdahale etmediğinin en büyük delilidir. Allah, “*Sen şu Kur'an'dan önce hiçbir kitap okumuyor ve onu sağ elinle yazmıyordun. [Şayet okuyup yazsaydın] batıl peşinde koşanlar şüpheye düşerlerdi*”²⁸ buyuruyor. Son zamanlarda, batıl peşinde koşanlar tarafından Hz. Peygamber'in (s.a.v) ümmî olmadığı yolunda öne sürülen iddialar, tamamen Kur'an'ın i'cazına yönelik bir saldırıdır. Eğer O'nun ümmî olmadığı kabul edilirse i'caz'dan söz etmek kolay olmayacaktır.

Öte yandan, “*Şüphesiz o Zikri [Kur'an'ı] biz indirdik ve onun koruyucusu da elbette biziz*”²⁹ ayeti de Kur'an'ın ziyade ve noksandan, tağyir ve tebdilden mahfuz kalacağını ilan etmektedir. Bu muhafaza Kur'an'ın hem lafzının korunması anlamına gelir hem de hükümlerinin ve manalarının korunması anlamına gelir. Yine bu korunma, Hz. Peygamber'e indiği andan itibaren başlar, O'nun kalbinde bir araya getirilmesi, vefatından sonra cem edilmesi, istinsah ve harekelenme dönemlerini ve kıyamete kadar fesahat ve belagatiyle mucize oluşunu da içine almaktadır.

Dipnotlar

- 1 Fussilet, 41/53.
- 2 Hud, 11/13-14.
- 3 Bakara, 2/23-24.
- 4 İsrâ, 17/88.
- 5 Mûmin, 40/78.
- 6 En'am, 6/109.
- 7 Araf, 7/73.
- 8 Kasas, 28/32.
- 9 İbrahim, 14/10.
- 10 Bakara, 2/106.
- 11 Al-i İmrân, 3/190.
- 12 Şuarâ, 26/128.
- 13 Şuarâ, 26/34-35.
- 14 Araf, 7/117-118-119.
- 15 "Eğer kulumuz Muhammed'e indirdiğimiz Kur'an'dan bir şüpheniz varsa, haydi, onun benzeri bir sure getirin ve Allah'tan başka şahitlerinizi çağırın." (Bakara Sûresi, 2/23)
- 16 Bediüzzaman, *Sözler*, 333; Yeni Asya Neşriyat, İst. 2005.
- 17 Bediüzzaman, *Sözler*, 333.
- 18 Buhârî, *Fadailü'l-Kur'an*, 1.
- 19 Tûr, 52/34.
- 20 Yunus, 11/38.
- 21 Yunus, 11/38.
- 22 Hûd, 12/13.
- 23 Hûd, 12/35.
- 24 Secde, 32/3.
- 25 Ahkâf, 46/8.
- 26 Hakka, 69/44-45-46.
- 27 Fussilet, 41/42.
- 28 Ankebût, 29/48
- 29 Hicr, 14/9.